

III. Tilastokonttori.

Tilastokonttorin vuodelta 1925 antama kertomus oli seuraava:

Henkilökunta. Tilastokonttorin vakinaisen henkilökunnan keskuudessa ei vuonna 1925 tapahtunut mitään muutosta. Virkavapautta nauttivat laskuapulainen E. Inberg 1 kuukauden maaliskuun 4 p:stä laskien, jolloin hänet lääkärintodistuksen nojalla oikeutettiin kantamaan täysi palkka, sekä laskuapulainen E. Särkisilta kaksi viikkoa elokuussa sijaisenaan ylim. laskuapulainen A. Ikonen; sitäpaitsi oikeutettiin laskuapulainen G. Fontell lääkärintodistuksen nojalla tammi—toukokuun välisenä aikana olemaan virassa ainoastaan viisi tuntia päivässä. Vahtimestari V. F. Aarnio nautti kesällä virkavapautta 25 päivää.

Ylim. laskuapulaiseksi otettiin tammikuun 5 p:stä lukien neiti A. Emeléus. Virkavapautta nautti ylim. aktuari D. Neovius lokakuun 12—31 p:n välisenä aikana lääkärintodistuksen nojalla ja oikeutettuna nauttimaan palkkaa, samoin joulukuun 15—31 p:n välisenä aikana. Ylim. apulainen S. Lieto erosi virastaan kesäkuussa. Ylim. amanuenssi E. Ruuth siirrettiin rahatoimikamarin tammikuun 13 p:nä tekemän päätöksen mukaisesti 14:nnestä 16:nteen yhteismäärärahapalkkaluokkaan, vuoden alusta lukien.

Vuoden varrella maksettiin kaupungin viranpitäjille palkkaa tammi-kuussa VIII, helmikuussa VII, maalisi- ja huhtikuussa uudelleen VIII, touko- ja kesäkuussa VII, sekä sen jälkeen kuin valtuusto lokakuun 7 p:nä oli vahvistanut uudet säännöt elinkustannusindeksin laskemista varten, heinä- ja elokuussa VIII sekä syys—joulukuussa IX palkka-asteikon mukaan.

Rahatoimikamarin huhtikuun 21 p:nä tekemän päätöksen mukaan oli konttorin työaika kesällä klo 9 ap.—3.15 ip. (lauantaisin klo 9 ap.—1.15 ip.), välillä neljänneštunnin kahviloma.

Konttorin julkaisutoiminta. Vuoden varrella konttori julkaisi ensimmäisen vihon uutta kodifioitua asetuskokoelmaa. Rahatoimikamarille tehdyn esityksen, että valtuuston maaliskuun 8 p:nä 1922 tekemä päätös peruutettaisiin sikäli että terveyden- ja sairaanhoitotilaston edellinen osa, joka käsittää kaupungin terveyden- ja sairaanhoitoviranomaisten laatimat vuosikertomukset, sekä opetuslaitosten tilasto jälleen saataisiin julkaista joka vuosi eikä vain joka kolmas vuosi, valtuusto epäsi joulukuun 15 p:nä, vaikka asianomaiset ammattiviranomaiset olivat esitystä puoltaneet; samalla kehoitettiin konttoria lähettämään rahatoimikamarille ehdotus julkaisujensa kustannusten huojustamiseksi.

Ilmestyneet julkaisut. Vuoden varrella konttori julkaisi seuraavat 14 julkaisua, jotka ilmestyivät allamainittuina aikoina:

Helmik.	27.	Helsingin kaupungin tilasto. III. Merenkulku. 2. 1918—23. VI + 18 + 58 siv.
Maalisk.	24.	Berättelse angående Helsingfors stads kommunalförvaltning. 35. 1922. IV + 286 + 150 siv.
Toukok.	18.	Helsingfors stads statistik. III. Sjöfart. 2. 1918—23. VI + 18 + 58 siv.
Kesäk.	3.	Kertomus Helsingin kaupungin kunnallishallinnosta. 35. 1922. IV + 288 + 148 siv.
Kesäk.	11.	Helsingin kaupungin kunnallinen asetuskokoelma. 2. 1924. XII + 180 siv.
»	»	Kommunal författningssamling för Helsingfors stad. 2. 1924. XII + 180 siv.
Elok.	27.	Helsingfors stads statistik. VI. Undervisningsväsen. 5. 1921—24. VI + 130 + 86 siv.
Lokak.	9.	Helsingin kaupungin tilasto. VI. Opetuslaitokset. 5. 1921—24. VI + 130 + 86 siv.
Marrask.	3.	Helsingin kaupungin tilasto. II. Ulkomaan kauppa. 9. 1924. IV + 38 + 130 siv.
Jouluk.	7.	Helsingin kaupunkia koskevat asetukset. Kunnallinen käsikirja. Ensimmäinen vihko. VIII + 266 siv.
»	»	Författningar rörande Helsingfors stad. Kommunal handbok. Första häftet. VIII + 262 siv.
»	17.	Helsingfors stads statistik. II. Utrikes handel. 9. 1924. IV + 38 + 128 siv.
»	30.	Helsingin kaupungin tilastollinen vuosikirja — Statistisk årsbok för Helsingfors stad. 18. 1925. XXVIII + 410 siv.
»	»	Helsingfors stads statistik. I. Hälso- och sjukvård. 12. 1921—23. VI + 196 + 272 siv.

Vuoden lopussa olivat painettavina vuoden 1923 kunnalliskertomus, kunnallisten asetusten kodifioinnin toinen vihko, vuosien 1921—23 suomalainen terveyden- ja sairaanhoitotilasto sekä vuoden 1925 ruotsalainen kunnalliskalenteri. Viimeksi mainitun julkaisun painatus viivästyi niin suuresti, ettei se valmistunut vuoden varrella, mutta tilastokonttori ryhtyi toimenpiteisiin tehdäkseen varmaksi kalenterin ilmestymisen keväällä. Vuoden kuluessa painettiin vielä 6 vihkoa vuoden 1925 kunnallista asetuskokoelmaa, jotka vuoden lopulla annettujen asetusten täydennyksen jälkeen varustetaan nimilehdellä ja asialuettelolla ja nidotaan yhdeksi nidokseksi. Tässä julkaisussa ja kodifioinnissa julkaistuista asetuksista konttori toimitti erikoispainokset satamamaksutariffista (150 kpl.), automobiilitaksasta (2,000 kpl.), autobussiliikenteen ohjesäännöstä (200 kpl.), palkkausohjesäännöstä (400 kpl.) ja poliisijärjestyksestä (1,500 kpl.), jonka ohella painettiin uusia painoksia kokoussalien käyttämistä koskevista järjestyssäännöistä (300 kpl.), liikenneohjesäännöstä (3,000 kpl.) ja kuorma-ajuritaksasta (500 kpl.). Palkkausohjesääntö painettiin kunnan viranomaisten tarpeiksi, kun taas muita erikoispainoksia pidettiin kaupan tilastokonttorissa, jonka ohella poliisilaitos sai tarpeellisen määrän erinäisten erikoispainosten kappaleita. Huomautettakoon, että konttori vuoden varrella vastaanotti säilytettäväkseen ja jaettavakseen jäljellä olevat kappaleet maistraatin aikaisemmin toimittamaa asetuskokoelmaa sekä rakennus-, palo- ja terveydenhoito-ohjesääntöjen erikoispainokset, joten kaikki kunnalliset järjestysohjesäännöt ovat yleisön ostettavissa konttorista.

Muille viranomaisille annetut avustukset ja tiedot. Kuten lähinnä edellisinä vuosina sai konttori tilastolliselta päätoimistolta kuukausittain tietoja elinkustannusindeksistä. Sittenkuin valtuusto lokakuun 7 p:nä oli tehnyt päätöksen kunnan viranpitäjien ja työläisten palkkoja vahvistettaessa käytettävän elinkustannusindeksin laskemisperusteiden muuttamisesta sekä antanut konttorin toimeksi suorittaa tätä varten tarvittavat laskelmat, on konttori täyttänyt sille täten annetun tehtävän sekä lähettänyt usealle kunnan laitokselle ja viranomaiselle kuukausittain ilmoituksen indeksiluvusta.

Kuten tavallisesti tilastokonttori huolehti Uudenmaan läänin maaherran vuosikertomukseen kuuluvista taululiitteistä, mikäli ne koskivat Helsinkiä. Usealle ulkomaiden kaupungille lähetettiin pyynnöstä tilastollisia ja monenlaatuista muita tietoja, samoin myös Svenska hamnförbundet liitolle ja erälle muille järjestöille. Haagin kansainväliselle tilastolliselle laitokselle lähetettiin laajoja, Helsingin oloja valaisevia taulukoita, jotka olivat tarkoitettut suurimpia kaupungeja koskevaa kansainvälistä tilastoa varten.

Sittenkuin kamari toukokuun 19 p:nä oli antanut konttorille toimeksi kesäkuun 1 p:nä alkaneen uuden vuokravuoden vuokratason selvittämisen, keräsi konttori tähän kuuluvat tiedot erinäisistä osista kaupunkia, yhdisti nämä ja lähetti laatimansa taulukot tilastolliseen päätoimistoon. Tiedustelu maksoi 9,895 markkaa, joka maksettiin rahatoimikamarin käyttövaroista.

Kunnalliselle keskustoimistolle konttori laati kaupungin rahatoimen kehitystä koskevan historiallisen selonteon.

Toimenpiteitä kunnallisen tilaston parantamiseksi. Konttori ehdotti kaupunginvaltuuston liikenteenjärjestelykomitealle, että nykyään laadittavana olevaan autobussiohjesääntöön otettaisiin määräyksiä, jotka velvoittaisivat ammattimaista autobussiliikennettä harjoittavat henkilöt antamaan kunnallisille viranomaisille tietoja matkustajien luvusta y. m. Tämä määräys otettiin maistraatin vuoden varrella vahvistamaan ohjesääntöön.

Konttori ehdotti rahatoimikamarille, että tilastollisen päätoimiston ja kaupungin toimesta järjestettäisiin elinkustannustiedustelu, jonka avulla voitaisiin laatia sellaisia normaalitalousmenoarvioita, jotka voitaisiin panna vastaisten indeksilaskelmain pohjaksi. Tilastollinen päätoimisto kannatti periaatteessa ehdotusta, mutta katsoi, että se käytettävissä olevien valtionvarain puutteessa voitaisiin toteuttaa vasta vuonna 1927. Rahatoimikamari päätti tällä perusteella hyljätä esityksen.

Tilastolliseen päätoimistoon lähetettiin promemoria, jonka tarkoitus oli saada aikaan yhtenäinen menettely köyhäinhoitotilastoa laadittaessa kunnan ja valtion tilastollisissa virastoissa. Näiden julkaisemat numerot poikkesivat nim. huomattavasti toisistaan, kun tilastollinen päätoimisto kysymyksessä olevaa tilastoa laatiessaan otti huomioon ainoastaan avustettujen henkilöiden lukumäärän ja tällöin merkitsi jokaisen avustetun siihen avustusryhmään, mikä oli hänelle tärkein, jota vastoin tilastokonttori selvitti sekä avustettujen henkilöiden lukumäärän että niiden tapausten luvun, joissa erilaatuisia avustuksia oli annettu. Kun valtionviranomaiset eivät ole tahtoneet luopua laskutavastaan, joka johtaa harhaanviepiin tuloksiin, ei kunnallinen tilasto käy yhteen valtionviranomaisten laatiman tilaston kanssa.

Aktuari A. Hällforsille, jolle rahatoimikamari oli antanut toimeksi laatia ehdotuksen kaupungin talousarvion uudistamiseksi, tilastokonttori lähetti promemorian, jossa lähemmin selvitetiin, mitkä vaatimukset oli otettava huomioon suunniteltua uudistusta toimeenpantaessa, jotta kaupungin rahasiain tilasto tulisi oikeaksi ja täydelliseksi. Sittenmin konttori antoi rahatoimikamarille lausunnon aktuari Hällforsin laatimasta ehdotuksesta.

Konttorin menot ja tulot. Allaoleva taulukko osoittaa, missä määrin konttorin vuonna 1925 käytettävänä olevia määrärahoja kului tai säästy:

	Määräraha.	Menot.	Säästetty määrä.
Palkkaukset.....	439,346—	439,346—	— —
Ylim. apulaiset	121,740—	119,260 35	2,479 65
Konttorin ulkopuolella suoritettut työt....	45,000—	44,972 50	27 50
Painatuskustannukset	¹⁾ 576,902 34	537,388 62	³⁾ 39,513 72
Lämpö ja valaistus	400—	79 40	320 60
Siivous	6,838—	6,838—	— —
Tarverahat	14,000—	13,988 11	11 89
Kunnallisen asetuskokoelman kodifointi..	100,000—	41,455 45	³⁾ 58,544 55
Vuokraintiedustelun järjestely	²⁾ 10,000—	9,895—	105—
Yhteensä	1,314,226 34	1,213,223 43	101,002 91

Palkkausmäärärahaa oli vuoden varrella korotettava 41,046 markalla, johtuen tämä korotus siitä, että palkat vuoden varrella maksettiin suurempina kuin menosääntöä laskettaessa edellytettiin. Ylim. apulaisten määrärahaassa voitiin kuitenkin tehdä sellainen säästö, että se ilman lisämäärärahaa riitti ylim. apulaisten palkkain maksamiseen korkeampimääräisinä liukuvan palkka-asteikon mukaisesti.

Tähän tulee lisäksi Numeralpha teräskaapin, Facitlaskukoneen ja pienehköön siivousvälineiden säilyttämiseen tarvittavan kaapin ostokustannukset, 5,000:—, 5,200 ja 237: 60 markkaa, mitkä määrät rahatoimikamari osoitti yleisestä tarverahain määrärahasta.

Konttorin tulot myydyistä julkaisuista ja asetuksista nousivat 2,065: 73 markkaan.

Vuoden 1926 menosääntö. Elokuun 13 p:nä konttori lähetti ehdotuksen vuoden 1926 menosäännöksi. Ehdotus päättyi 1,072,118 markkaan, ja valtuusto hyväksyi sen muuttamattomana.

Kirjasto lisääntyi vuoden varrella 405 niteellä.

Lähtevien toimituskirjain luku oli 2,880. Näistä oli lähteviä kirjelmia 767, joista 684 omaan maahan ja 83 ulkomaille, sekä jaettuja julkaisuja 2,113, joista 1,902 kotimaahan ja 211 ulkomaille.

¹⁾ Tähän sisältyy vuodelta 1924 siirtynyt määrä, 106,902: 34 markkaa. — ²⁾ Rahatoimikamarin toukokuun 19 p:nä myöntämä. — ³⁾ Siirretty vuoteen 1926.